

Vi skærer smerten væk

De følgende materialer og opgaver tager udgangspunkt i et forudgående tekstarbejde med (især) uddrag fra *Ligevægten mellem det Æsthetiske og Ethiske i Personlighedens Udarbejdelse* fra *Enten - Eller*. (Se opgave 5)

Opgaverne her kan indarbejdes i det nævnte tekstarbejde, - eller de kan fungere som en afsluttende perspektivering, fordelt på 2-4 lektioner, afhængig af om tekst og radioudsendelse indgår som lektie eller del af arbejdet på klassen.

Rækkefølgen af opgaverne - og antallet - kan varieres afhængig af formålet med forløbet i øvrigt.

Se dette 18 sekunder lange videoklip fra den amerikanske spillefilm *GoodFellas* (1990):

<http://www.youtube.com/watch?v=r8MhDEOsw08>

Opgave:

1. Diskuter på klassen, hvad de tre personer taler om (se videoen nogle gange, for at få hele dialogen med).
2. Hvilken betydning har "settle down" for hver af de tre (inddrag også deres kropssprog)?
3. Diskuter de æstetiske og etiske aspekter i personernes holdninger (med inddragelse af faglig viden fra arbejdet med *Ligevægten mellem det Æsthetiske og Ethiske i Personlighedens Udarbejdelse* - og evt. andre tekster fra *Enten - Eller*).

Denne scene fra *GoodFellas* indleder Rune Lykkebergs artikel, *I stedet for at skære dig i armen* (fra Information 28.12.2012), hvor han omtaler den australske filosof Robert E. Goodins bog, *On Settling*:

<http://www.information.dk/321053>

Opgave:

1. Opregn artiklens forskellige betydninger af "settling" - og diskuter parvis i hvilken grad de harmonerer med Kierkegaards tanker om ligevægten og det etiske valg.
2. Udvælg 2-3 steder i artiklen, som I finder centrale for tekstens pointe - og begrund valget
3. Er pointerne i artiklen (- og bogen!) relevante for menneskers liv i Danmark i dag? - Hvis nej, hvorfor ikke? - Hvis ja, giv eksempler!

Den følgende artikel, *Cutting: Piger, som skærer i sig selv*, er fra netpsyk.dk:

<http://www.netpsych.dk/articles.aspx?id=223>

Opgave:

1. Inviter en psykologilærer til at fortælle om fænomenet cutting.
2. Psykologilæreren og filosofilæreren diskuterer hhv. de psykologiske og de eksistensfilosofiske aspekter af cutting, mens eleverne tager noter.
og / eller:
3. Klassen diskuterer i mindre grupper de psykologiske og filosofiske aspekter af cutting med de to faglærere som konsulenter.
4. Klassediskussion: Har psykologien hjælp til tilbyde personer, der lider af trang til cutting? - har filosofien? Er der tale om et enten - eller, et både - og eller et hverken - eller?
(Måske en idé at eleverne fra psykologiholdet er med til denne del).

Herunder findes et link til en ca. 45 minutter lang radioudsendelse fra 30.03.2013 om (over)forbruget af piller, *Danmark på piller: Vi finder os ikke i smerte*:

<http://www.dr.dk/P1/Netvaerket/Udsendelser/2013/03/danmark-paa-piller.htm>

Udsendelsen kan være hjemmeforberedelse, og genlæsning af Kierkegaard-teksten kan foregå på klassen - eller omvendt.

(Gen)læs dette lille uddrag fra *Ligevægten mellem det Æsthetiske og Ethiske i Personlighedens Udarbejdelse*:

(...)

Neros Væsen var *Tungsind*. (...) For en Forsigtigheds Skyld vil jeg dog strax her bemærke, at et Menneske kan have Sorg og Bekymring, ja den kan være saa uendelig, at den maaskee følger ham hele hans Liv, og dette kan endog være skjønt og sandt, men tungsindig bliver et Menneske kun ved egen Brøde.

(...)

Aandens Umiddelbarhed kan ikke gjenneembryde, og dog fordrer den et Gjennembrud, den fordrer en højere Form af Tilværelse. Men skal dette skee, da vil der komme et Øieblik, da Thronens Glands, hans Magt og Vælde blegner, og hertil har han ikke Mod. Nu griber han efter Lysten, at Verdens Kløgt maa udtænke ham nye Lyster, thi kun i Lystens Øieblik finder han Hvile, og naar den er forbi, da gisper han i Mathed. Aanden vil bestandig bryde gennem, men den kan ikke komme til Gjennembrud, bestandig bedrages den, og han vil byde den Lystens Mættelse.

(...)

En Nero kan glæde sig over Sligt som et Barn. Som et Barn; dette er netop det rette Udtryk derfor, thi det er der hele Barnets Umiddelbarhed, der uforandret, uforklaret viser sig. En gennemført Personlighed kan ikke glæde sig saaledes, thi vel har han beholdt Barnligheden i sig, men er dog ophørt at være Barn. Til daglig Brug er derfor Nero en Olding, en enkelt Gang er han et Barn.

Opgave:

1. Under aflytning af udsendelsen: notér stikord til de medvirkendes holdninger og årsagsforklaringer til forbruget af piller.
2. Under læsning af teksten: Find de steder i de 2 første uddrag, hvor følgende ord er nævnt: tungsind, ånd, lyst, hvile, mod, gennembrud. - Forklar ordene og deres indbyrdes relationer i tekstens sammenhæng.
3. Hvad symboliserer følgende billeder i Kierkegaards beskrivelse af kejser Nero i tekstens sidste uddrag: en gennemført personlighed, olding, barn.
4. Sammenlign udsendelsens bekymring om danskernes forbrug af piller med Kierkegaards beskrivelse af Nero: Hvis vi antager, at "tungsind" er den sygdom Nero lider af, og "lyster" er den medicin han tager, hvordan kan vi så omplante Kierkegaards beskrivelse af Neros livssituation til nutidens pilleforbrug? - Eller med andre ord: Er det muligt meningsfuldt at 'oversætte' (nogle af) ordene nævnt i spørgsmål 2 (tungsind, ånd, lyst, hvile, mod, gennembrud) til nutidige velkendte fænomener i vores hverdag, således at Kierkegaard derved kunne medvirke til at kaste lys på årsager og mulige løsninger?

Da opgaverne forudsætter en del kendskab til Kierkegaards tanker, kan de placeres som perspektiverende afslutning på en længere læsning af tekster fra *Ligevægten mellem det Æsthetiske og Ethiske i Personlighedens Udarbejdelse* fra Enten - Eller - eller bruges enkeltvis som evt. supplement til kortere arbejde med teksterne efter lærerens anvisning

2-4 lektioner

Dansk, filosofi, psykologi

Sværhedsgrad:

